

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д-р Никола Колев, дмн

Катедра по обща и оперативна хирургия към

Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна

Относно дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висше образование: 7. Здравеопазване и спорт; професионално направление: 7.1. Медицина; докторска програма „Анестезиология и интензивно лечение“.

ДИСЕРТАНТ: д-р Здравка Иванова Иванова, докторант в редовна форма на обучение при катедра „Анестезиология, спешна и интензивна медицина“ факултет „Медицина“ при Медицински университет – Варна за присъждане на научна и образователна степен „Доктор“ по специалност Анестезиология и интензивно лечение шифър:03.01.38

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ: проф. д-р Вилиян Христов Платиканов, д.м., катедра „Анестезиология, спешна и интензивна медицина“, факултет „Медицина“

На тема: „КОНТРОЛИРАНА АРТЕРИАЛНА ХИПОТЕНЗИЯ ПРИ РАМЕННА ХИРУРГИЯ“

Представяне на процедурата:

Дисертационният труд е обсъден и одобрен за официална публична защита на Катедрен съвет на Катедра „Анестезиология, спешна и интензивна медицина“ на МУ - Варна и съгласно Заповед № Р-109-207 / 17.07.2024 г. на Ректора на Медицински университет-Варна одобрен за публична защита.

Представеният комплект материали е в съответствие с Правилника за дейността на Медицински университет - Варна и Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет - Варна.

Докторантката е приложила две публикации в пълен текст по тематиката на дисертационния труд.

Биографични данни:

Д-р Здравка Иванова завършва медицина в МУ- Варна през 2016г. От месец Ноември 2016г. работи като ординатор в Клиниката по Анестезиология и интензивно лечение кум УМБАЛ „Света Марина“ Варна. От 2021г. има призната специалност по Анестезиология и интензивно лечение. Зачислена е като редовен докторант към МУ- Варна през 2020г. Преподавателският стаж на Д-р Иванова е свързан с воденето на СИД Спешна медицина на българоезично и чуждоезично обучение.

Д-р Иванова владее писмено и говоримо Испански и Английски език

Член е на БЛС и Българско дружество по анестезиология и интензивно лечение.

Обща характеристика на дисертационния труд

Темата на дисертационния труд за контролираната артериална хипотензия, нейната безопасност и ефикасността в хирургични условия е актуална и дисертабилна в контекста на търсенето на щадящи за пациента методи при обезболяване по време на хирургични интервенции.

Контролираната хипотензия, а именно целенасоченото понижаване на системното артериално налягане, се е наложила като техника при различни хирургични процедури с цел редуциране на интраоперативната кръвозагуба и подобряване видимостта на оперативното поле. В тази връзка с несъмнената полза от прилагането на метода е необходимо и детайлно проследяване и изучаване на потенциалните рискове и стратегиите за оптимално управление.

В дисертационния труд д-р Иванова си поставя за цел да представи, както предимствата на контролираната хипотензия, така и предизвикателствата, свързани с използваната апаратурата. Дисертационният труд чрез щателно проучване на съвременната литература се стреми да предостави цялостен поглед върху тази техника и да разширим базата от знания относно безопасността и ефикасността ѝ в хирургични условия. В частност изследването на Д-р Иванова е свързано с приложението на интерскаленусов плексус блок в комбинация с обща анестезия като метод за постигане на контролирана хипотензия при хирургични интервенции в областта на раменната става и проксималния хумерус.

Перспективността на това изследване е свързана с липсата на единно становище за предпочитан метод за контролирана хипотензия при приложение на периферни нервни блокади в хирургията и в частност хирургия на рамото. В тази връзка считам, че изборният от Д-р Иванова проблем е актуален в научен смисъл и практически значим.

Трудът на Д-р Иванова е **реализиран** в Клиника по **анестезиология и интензивно лечение** и в **Клиника по ортопедия и травматология** към УМБАЛ „Света Марина“, гр. Варна и Медицински университет – гр. Варна.

Структура на дисертационния труд:

Настоящият дисертационен труд е структуриран: в осем раздела с обем 105 страници (невключващи литературния обзор); 186 литературни източника, от

които 6 на кирилица и 180 на латиница; 13 таблици ; 34 фигури.

Въведението и литературният обзор са представени на 40 страници;

Цел и задачи-1 стр;

Материал и методи-12 стр.; Резултати и обсъждане- 40 стр.; Заключение-2 стр.; Изводи и Приноси- 3 стр.. Разпределението на обема отделните глави е балансирано.

Заглавие: Заглавието е конкретно формулирано и отлично корелира с поставените цел и задачи.

Литературен обзор:

Литературният обзор е добре структуриран. Той условно би могъл да бъде разделен на 4 части:

Първа – посветена на проблемите на хемодинамиката и контролираната хипотензия-техники, мониторинг, контраиндикации и усложнения.

Втори – на раменна хирургия

Трети- разглежда проблемите свързани интерскаленусов блок като метод за постигане на контролирана хипотензия, както и връзка между артериално налягане и остра болка.

Четвърти -съпоставка между интерскаленусов блок и други техники за контролирана хипотензия.

Език и стил: Литературните данни са представени на отличен професионален език. Те са разгледани критично, обсъдени са значимите аспекти с професионално отношение по проблема.

Избраният от автора подход по отношение представянето на литературния анализ значително улеснява и мотивира целта на проведеното проучване и обосновава значимостта на резултатите.

Като цяло, литературният обзор мотивира поставената цел.

Цел и задачи

Дисертантът поставя ясно формулирана **цел**, а именно: да се оцени ефективността на ултразвук-навигирания интерскаленусов плексус блок за постигане на контролирана хипотензия при пациенти, подложени на артроскопска и отворена раменна хирургия под обща анестезия.

За постигането ѝ са поставени **шест задачи**, които напълно съответстват на поставената цел, а именно:

1. Да проследим интраоперативно хемодинамичните показатели – сърдечна честота, систолно, диастолно и средно артериално налягане на пациентите, под-ложени на раменна хирургия и контролирана хипотензия със и без интерска-ленусов плексус блок.
2. Да сравним количествено интраоперативно приложените дози опиоиден анал-гетик, инхалационен анестетик (МАК) и антихипертензивен медикамент при пациенти със и без интерскаленусов плексус блок.
3. Да сравним продължителността на оперативните интервенции при пациенти със и без интерскаленусов плексус блок като техника за контролирана хипо-тензия.
4. Да изследваме зависимостта между хипертонията, като придружаваща пато-логия, и интраоперативния контрол на артериалното налягане с цел контроли-рана хипотензия при пациенти със и без интерскаленусов плексус блок.
5. Да проследим следоперативното обезболяване на пациентите с приложен пре-доперативно интерскаленусов плексус блок.
6. Да изготвим алгоритъм за интраоперативна контролирана хипотензия и постоперативен контрол на болката.

Целта на изследването корелира със заглавието на работата и е формулирана точно и ясно.

Задачите са формулирани също точно и ясно и са съответни на целта.

Материали методи

Изследваният от Д-р Иванова контингент включва такива с хирургични интервенции, артроскопска и отворена, в областта на раменната става и проксималния хумерус.

Изследваните пациенти са обединени в две основни групи с общ брой 162 изследвани.

Първа-основна група- 81 пациенти, изследвани проспективно.

Втора-контролна група -81 пациенти, изследвани ретроспективно. Включените в проучването пациенти са претърпели артроскопска или отворена хирургична интервенция в зависимост от предоперативната диагноза. По този начин са формирани две подгрупи-артроскопска и отворена хирургична интервенция.

Освен включващите са представени и изключващите критерии, с което се повишава сравнимостта на групите.

Структурирано е представен протоколът за работа, както е посочена и конкретно използваната апаратура. С няколко фигури нагледно е илюстрирана и мануалната техника на работа.

Методологично проведеното проучване е описано и извършено акуратно.

Проучването е одобрено с решение на Комисията по етика на научните изследвания № 107 при Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“, гр. Варна.

Статистическа обработка:

Използваните статистически девет метода са съвременни, професионално подбрани, адекватни за целта и задачите на изследването.

Резултати и обсъждане:

Избраният от Д-р Иванова подход за паралелно представяне на резултатите и обсъждането им дава възможност да се проследи логиката на съответното изследване, да се съпостави с литературните данни и да се направи мотивирано заключение.

Разглеждането им по раздели позволява правенето на изводи по клъстарите на изследването, с което се мотивират и представените изводи. Резултатите са онагледени отлично и са представени изчерпателно, подробно илюстрирани с таблици и фигури.

Заклучение, изводи и приноси.

Макар и кратко, заключението акцентира върху основните аспекти на проучването. Конкретно, без излишни подробности, са набелязани изводите от изследването, които са представени в следващия раздел „Изводи“. Формулираните приноси са изводими от постигнатите резултати. Представени са ясно, което още веднъж говори за добрата структурираност на работата и задълбочените познания на д-р Иванова по проблема.

По отношение на приносите – те са обособени в две рубрики Научно-практически приноси и Научно-теоретични приноси, но като цяло отразяват комплектността на работата.

Автореферат- отговаря на общоприетите изисквания. Адекватно представя направеното изследване в дисертационния труд и постигнатите резултати и изводи и съдържа 60 страници текст.

Препоръка- към цялостната работа бих предложил да се приложи, като приложение подробният протокол на изследването с подробности относно проследените параметри, което би имало практическа стойност за интересуващите се от приложения метод.

Публикации, свързани с дисертационния труд

Във връзка с дисертационния труд д-р Иванова е представила две публикации, в които тя е първи автор, публикувани в списание „Анестезиология и интензивно лечение“ и „Варненски медицински форум“.

В заключение :

Представеният дисертационен труд е върху актуален и значим **проблем. Той е** задълбочено проучване на проблема, свързан с приложението на интерскаленусов плексус блок, комбиниран с обща анестезия, като метод за постигане на контролирана хипотензия при хирургични интервенции върху раменната става и проксималната част на лакътната кост /хумерус/.

Резултатите от проучването са предимно с практико -теоретична стойност. С този си труд Д-р Иванова критично обобщава данните от литературата, интерпретирани в контекста на нейните изследвания. Тя прави мотивирани изводи, които, както бе посочено, са със значим приложно-научен характер. В тази връзка

Дисертационен труд на д-р З. Иванова, на тема " КОНТРОЛИРАНА АРТЕРИАЛНА ХИПОТЕНЗИЯ ПРИ РАМЕННА ХИРУРГИЯ " отговаря напълно на изискванията за получаване на научна и образователна степен „доктор “ според Закона и Правилника за развитието на академичния състав в Република България, както и правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна. Предвид това, убедено давам положителната си оценка за присъждане на научна и образователна степен Доктор на д-р Здравка Иванова.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679
--